

Producten- en dienstencatalogus 2024

Natuurgebied De Maashorst

Versie	Omschrijving	Toelichting	Datum
0.2	Definitief concept	PDC Natuurgebied de Maashorst	12-02-2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
<i>Inzet gemeente Maashorst.....</i>	<i>3</i>
<i>Samenwerking .....</i>	<i>3</i>
<i>Opbouw .....</i>	<i>3</i>
<i>Kosten beheer en onderhoud .....</i>	<i>4</i>
Programmalijnen	5
Programmalijn 1. Natuurgebied versterken en watersysteem herstellen	5
Programmalijn 2. Integraal beheer van bos, flora, fauna, kudde en recreatieve voorzieningen	5
Programmalijn 3. Versterken van recreatieve zonering, structuur en voorzieningen	6
Programmalijn 4. Versterken van de sociaaleconomische vitaliteit.....	7
Programmalijn 5. Gezamenlijke communicatie.....	7
Programmalijn 6. Verbrede natuur- en milieueducatie (taak Natuurcentrum De Maashorst)	8
Programmalijn 7. Goed besturen	8
Kostenoverzicht Bernheze	10

Inleiding

Deze Producten en Diensten Catalogus (PDC) is een bijlage van de Dienstverleningsovereenkomst 2024 Natuurgebied De Maashorst tussen gemeente Bernheze en gemeente Maashorst. De PDC heeft als doel een overzicht te bieden van de afgesproken producten en diensten tussen gemeente Maashorst en de partnergemeente Bernheze, zodat deze kan worden gebruikt voor het meten en sturen van dienstverlening. Gemeente Maashorst voert namens gemeente Bernheze de regie en voert de werkzaamheden uit. In de PDC worden zowel de beheer- en administratieve dienstverlening beschreven, alsook de advies-, beleid- en projectdienstverlening.

De PDC heeft betrekking op de grondgebieden van gemeente Bernheze en Maashorst.

Staatsbosbeheer en het waterschap Aa en Maas leveren op specifieke onderdelen uit de PDC een bijdrage. Staatsbosbeheer en gemeente Maashorst hebben daarnaast afspraken gemaakt over de samenwerking.

Gemeente Oss voert zelf de regie over Herperduin. Over werkzaamheden/projecten die de gehele Maashorst, inclusief Herperduin, betreffen, worden aparte afspraken gemaakt tussen gemeente Oss en gemeente Maashorst. Het gaat dan over inzet capaciteit en bijdrage in kosten. Waarbij gemeente Maashorst, indien van toepassing, ook inbreng levert namens gemeente Bernheze, zoals aangegeven in deze PDC.

Inzet gemeente Maashorst

Gemeente Maashorst, Domein Ruimte, Team Groene Leefomgeving is verantwoordelijk voor de uitvoer van de PDC. Gemeente Maashorst levert capaciteit op beleid, projecten, beheer en communicatie. Daarnaast worden uren ingezet van een juridisch en een financieel adviseur. In 2024 bedraagt het totaal aantal 3095 uur.

Samenwerking

Hoewel een dienstverleningsovereenkomst een zakelijk karakter heeft, is het nadrukkelijk de bedoeling dat de partners met elkaar samenwerken aan het beheer en de ontwikkeling van natuurgebied De Maashorst.

Opbouw

De overeengekomen dienstverlening bestaat uit zeven hoofdonderdelen, gebaseerd op de programmalijnen uit het concept-meerjarenplan 2021 – 2024 van de voormalige Stichting Maashorst in Uitvoering.

Per hoofdonderdeel wordt een korte beschrijving gegeven en is aangegeven welke taken gemeente Maashorst daarbinnen uitvoert. Indien specifieke taken met slechts één van de partners is overeengekomen, wordt dit aangegeven. Kosten derden en eenmalige kosten of projecten, zijn per programmalijn apart opgenomen.

Aan het eind van de PDC is een kostenoverzicht voor gemeente Bernheze opgenomen.

Het waterschap levert ureninzet, met name voor programmalijn 1. Het waterschap is verantwoordelijk voor de grondverwerving van het natuurnetwerk. Daarnaast voert zij anti-verdrogingsmaatregelen uit en stuurt op lange termijn maatregelen. Staatsbosbeheer levert ureninzet voor met name de programmalijn 1 en 2. Staatsbosbeheer richt bijvoorbeeld de nieuw verworven gronden in het kader van het natuurnetwerk in. Binnen programmalijn 2 is Staatsbosbeheer onder andere voorzitter van het kuddebeheer overleg.

Kosten beheer en onderhoud

In de PDC zijn geen uitvoeringskosten voor beheer en onderhoud opgenomen. Hierover zijn aparte afspraken gemaakt tussen de partners, zoals in de overeenkomsten kuddebeheer en IBN. Eventuele aanvullende/onvoorziene beheerkosten worden in onderling overleg en buiten deze PDC om, verdeeld.

Programmalijnen

Programmalijn 1. Natuurgebied versterken en watersysteem herstellen

Het beleid, projecten en daarmee samenhangende onderzoeken zijn gericht op het bereiken van een groot aaneengesloten natuurgebied als onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant. Een natuurgebied waar natuurlijke processen zoveel mogelijk de ontwikkeling bepalen met een hoge biodiversiteit, een gezonde waterhuishouding, een hersteld wijstverschijnsel, een gevarieerd en soortenrijk boslandschap en grote grazers die met hun graasgedrag het landschap vormen. Daarnaast willen we de levendige schil rondom het natuurgebied recreatief en landschappelijk versterken. Dit is gelinkt aan de agrarische transitie en de gebiedsprocessen die daarmee samenhangen.

Gemeente Maashorst is contactpersoon voor het waterschap en Staatsbosbeheer bij grondverwerving (realisatie Natuurnetwerk) en antiverdrogingsmaatregelen voortvloeiend uit het Gewenst grondwater en oppervlaktewater regime (GGOR). In het bijzonder wordt in 2024 verkend of de toevoer van gebiedsvreemd water in De Maashorst mogelijk en wenselijk is.

Ureninzet gemeente Maashorst en afname partner

De ureninzet van gemeente Maashorst bedraagt 144 uur.

Gemeente Bernheze neemt 36 uur af.

Programmalijn 2. Integraal beheer van bos, flora, fauna, kudde en recreatieve voorzieningen

De Maashorst is ons gezamenlijk uitloopgebied waarin we ons samen bewegen, waarin we recreëren, waarin we een wandeling of fietstocht maken, waarin we elkaar ontmoeten en waar we bovenal van de waardevolle natuur genieten. Het is een natuurgebied met grote grazers. Een eenduidig, efficiënt en doeltreffend beheer en onderhoud van het gebied gericht op de natuurdoelstellingen en op een functioneel veilig en aantrekkelijk gebruik van de recreatieve voorzieningen (routes, meubilair, etc.). Het gaat hierbij om het beheer van bos, flora, fauna, kudde grote grazers en de recreatieve voorzieningen.

Gemeente Maashorst verzorgt de coördinatie en doorontwikkeling van het natuur- en recreatief beheer en het opdrachtgeverschap voor en toezicht op werkzaamheden door derden. Gemeente Maashorst neemt deel aan en organiseert vier keer per jaar een afstemmingsoverleg met de natuurverenigingen die actief zijn in De Maashorst.

De coördinatie en doorontwikkeling van het kuddebeheer ligt bij Staatsbosbeheer. Gezamenlijk wordt gewerkt aan de openstelling van het wandelpad in de zuidelijke natuurkern en de uitbreiding van de begrazing door de wisent.

Gemeente Maashorst stuurt de integrale monitoring aan en bewaakt of deze conform het Inrichtings- en beheerplan wordt uitgevoerd. De monitoring van de interactie tussen grazers en recreanten wordt opgezet. Bij voorkeur met een onderwijsinstelling.

Gemeente Maashorst coördineert calamiteitenplannen en is aanspreekpunt voor hulpdiensten. Staatsbosbeheer is verantwoordelijk voor de coördinatie van grensoverschrijdend handhaven op situaties die overlast veroorzaken voor de grote grazers en voor en/of door bezoekers.

Gemeente Maashorst en Staatsbosbeheer dragen zorg voor relatiebeheer en kennisuitwisseling met andere natuurparken en deskundigen.

Ureninzet gemeente Maashorst en afname partner

De ureninzet van gemeente Maashorst bedraagt 1151 uur, waarvan 425 uur toezicht.

Gemeente Bernheze neemt 238,4 uur af, waaronder 56,9 uur toezicht.

Eenmalige taken, projecten

Naam product of dienst	2.1 Meerjarige monitoring interactie recreanten-grazers
Externe kosten	Inschatting € 20.000,-
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst en Oss

Programmalijn 3. Versterken van recreatieve zonering, structuur en voorzieningen

Natuurgebied De Maashorst biedt een aantrekkelijke infrastructuur voor wandelaars, fietsers en ruiters en biedt rustgebieden voor wilde dieren en grazers met minder recreatieve verstoring.

Recreatiezonering, -spreiding en -infrastructuur richten zich op een duurzame interactie tussen natuur en recreant. Taken en projecten zijn gericht op het optimaliseren van de recreatieve infrastructuur en het behouden van de uniforme uitstraling van de voorzieningen.

In 2024 wordt een Recreatief inrichtingsplan opgesteld. Hiervoor wordt ook een bezoekersstromenonderzoek uitgevoerd. Beide worden extern uitgezet. Gemeente Oss heeft hierin een trekkersrol.

Gemeente Maashorst draagt zorg voor de uniforme uitstraling en merkbewaking van het OERgebied De Maashorst. In 2023 is geïnventariseerd welke oude en/of versleten borden moeten worden vervangen. In 2024 wordt dit uitgevoerd.

Gemeente Maashorst toetst voor Bernheze en Maashorst evenementen aan de doelstellingen van natuurgebied de Maashorst, aanwezige natuurwaarden, effect op de grote grazers en eventuele in uitvoering zijnde werkzaamheden. In 2024 stelt gemeente Maashorst een (leidraad) evenementen- en activiteiten(plan) voor bestaande evenementen op met gemeente Bernheze en Staatsbosbeheer. Gemeente Oss levert input voor Herperduin.

Gemeente Maashorst voert in relatie tot het natuurgebied voor Bernheze overkoepelende taken uit die volgen uit samenwerking Geopark.

Ureninzet gemeente Maashorst en afname partner

De ureninzet van het cluster bedraagt 511 uur, waarvan 75 uur toezicht.

Gemeente Bernheze neemt 119 uur af, waaronder 10 uur toezicht.

Eenmalige taken, projecten

Naam product of dienst	3.1 Bezoekersstromenonderzoek
Externe kosten	Inschatting € 30.000,-
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst en Oss

Naam product of dienst	3.2 Recreatief Inrichtingsplan
Externe kosten	Inschatting € 50.000,-
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst en Oss

Naam product of dienst	3.3 Vervanging bebording
Externe kosten	Inschatting € 40.000,-
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst en Oss

Programmalijn 4. Versterken van de sociaaleconomische vitaliteit

Natuurgebied de Maashorst fungeert als motor voor sociaaleconomische activiteiten en initiatieven in het natuurgebied en de schil daar direct omheen. Activiteiten en initiatieven die in lijn zijn met de identiteit en de kwaliteiten van Maashorst worden ondersteund met een stimuleringsbijdrage. Het doel is om de (beleving van) natuur, landschap en cultuurhistorie van de Maashorst te versterken.

Ureninzet gemeente Maashorst en afname partner

De ureninzet van gemeente Maashorst bedraagt 40 uur
Gemeente Bernheze neemt 10 uur af.

Reguliere kosten

Naam product of dienst	4.1 Stimuleringsfonds
Externe kosten	€ 5.000,- stimuleringsbijdrage
Deelname partners	Gemeente Bernheze en Maashorst

Programmalijn 5. Gezamenlijke communicatie

Voor de communicatie van natuurgebied De Maashorst is een strategisch communicatieplan opgesteld. Dit plan omvat alle communicatieve uitgangspunten m.b.t. het gebied. Daaronder vallen onder andere ook promotie en branding van De Maashorst als hét Oergebied in Brabant. Maar zoals beschreven in het strategisch plan gaat communicatie verder dan alleen promotie en branding. Het omvat alle communicatie met de doelgroepen van natuurgebied De Maashorst, zowel intern als extern. Bestaande communicatiekanalen (social media, website, nieuwsbrief, etc.) worden beheerd, onderhouden en ingezet in de communicatie.

In het kader van de nieuwe participatieopzet worden jaarlijks twee informatie- en participatiebijeenkomsten georganiseerd. Dit doen de partners gezamenlijk.

Gemeente Maashorst beheert de website www.natuurgebieddeMaashorst.nl voor gemeente Bernheze, Staatsbosbeheer en waterschap Aa en Maas. Oss voorziet in haar eigen communicatie. Op de website is wel een korte beschrijving van Herperduin en verwijzing naar de website van Oss opgenomen.

In 2023 hebben vertegenwoordigers van de ondernemers aangegeven geen OERfestival, zoals dat ooit is opgezet, niet te kunnen en willen organiseren. Binnen de communicatiestrategie past het om in 2024 als partners een brede informatiedag te organiseren, mogelijk in combinatie met de GEO-parkdag. Hier worden ondernemers, Natuurcentrum en natuurverenigingen bij betrokken.

Ureninzet gemeente Maashorst en afname partner

De ureninzet van gemeente Maashorst bedraagt 1122 uur
Gemeente Bernheze neemt 280,5 uur af.

Reguliere kosten

Naam product of dienst	5.1. Projectbudget Communicatie
Externe kosten	€ 10.000,- algemeen € 5.000,- twee informatie- participatiebijeenvakomsten
Deelname partners	Gemeente Bernheze en Maashorst. Oss doet mee met de bijeenkomsten

Naam product of dienst	5.2. Onderhoud en beheer website
Externe kosten	€ 1.344,-
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst

Eenmalige kosten, projecten

Naam product of dienst	5.3. Huisstijlhandboek
Externe kosten	€ 13.759,22
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst

Naam product of dienst	5.4. Informatiedag OERgebied
Externe kosten	Inschatting € 15.000,-
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst en Oss

Programmalijn 6. Verbrede natuur- en milieueducatie (taak Natuurcentrum De Maashorst)

We willen van onderaf een blijvende betrokkenheid bij De Maashorst ontwikkelen. Zorgen voor verbinding met de natuur en het natuurgebied in de buurt. Nu zijn het de kleine kinderen die leren, ontdekken, plezier beleven en zich verwonderen over de bijzondere natuur, het landschap, het milieu, de cultuurhistorie en al het andere dat De Maashorst zo bijzonder maakt. In de toekomst zijn het de inwoners die met respect en trots kijken naar De Maashorst en het natuurgebied zullen bezoeken, beschermen en koesteren als belangrijk onderdeel van hun gemeente. Natuurcentrum De Maashorst draag zorg voor een passend en actueel educatief pakket voor de groepen 1 t/m 8 van het basis- en speciaal onderwijs in de gemeenten Bernheze en Maashorst. Er is afstemming tussen het Natuurcentrum en de gemeenten rondom activiteiten, zodat de educatie aan blijft sluiten op de ontwikkeling van het gebied.

Programmalijn 7. Goed besturen

Samen met partners uitvoering geven aan de Gebiedsvisie. Het meerjarenuitvoeringsprogramma uit de Gebiedsvisie wordt uitgewerkt in een jaarplan. Het jaarplan wordt omgezet in een nieuwe PDC. Het organiseren van de afstemming met partners over de voortgang van de uitvoering en betrokkenheid van de omgeving (participatie).

Ureninzet gemeente Maashorst en afname partner

De ureninzet van gemeente Maashorst bedraagt 2968 uur voor de programmalijnen 1 t/m 6. Hiervan neemt gemeente Bernheze 683,9 uur af. Dat is 21,53% van het totaal. Voor programmalijn 7 is overeengekomen dat de partner, in dit geval gemeente Bernheze, deelneemt met het percentage dat voor de programmalijnen 1 t/m 6 wordt afgenomen. In dit geval 27,34 uur af.

Reguliere kosten

Naam product of dienst	7.2. Overige kosten voor ondersteunende activiteiten, zoals representatie en andere onvoorziene omstandigheden
Externe kosten	€ 10.000,-
Deelname partners	Gemeente Bernheze, Maashorst

Kostenoverzicht Bernheze

Verdeelsleutel

De uren en plankosten worden gedeeld door 4, ook als niet alle partners aan een onderdeel deelnemen. Gemeente Maashorst neemt dan die kosten voor haar rekening.

De projectkosten die gerelateerd zijn aan de oppervlakte van het gebied, zoals de monitoring en het recreatief Inrichtingsplan, worden verdeeld naar rato oppervlakte. Dit geldt ook voor de uren van de toezichthouder (totaal 500 uur), zie tabel 1.

Tabel 1 Uren toezichthouder

Totaal aantal uren toezichthouder	500 uur
Gemeente Bernheze 128 ha / 13,38%	66,9 uur

Gemeente Maashorst 829 ha/ 86,62%

Tabel 2 Procentuele verdeling o.b.v. oppervlakte natuurgebied in beheer bij organisaties

Bernheze	128 hectare	8,3%
Maashorst	829 hectare	53,7%
Oss	587 hectare	38%

Kosten

In tabel 3 is een totaaloverzicht van de uren die gemeente Bernheze afneemt van gemeente Maashorst opgenomen.

Tabel 3 Afname uren Bernheze en bijbehorende kosten

	Uren	Kosten
Programmalijn 1	36	
Programmalijn 2	181,5 + 56,9 (toezicht)	
Programmalijn 3	109 + 10 (toezicht)	
Programmalijn 4	10	
Programmalijn 5	280,5	
Programmalijn 7	27,34	
	644,34 uur x €106,-*	€ 68.300,-
	66,9 uur toezicht x €86,-*	€ 5.753,40,-
Totaal		€ 74.053,40

* zie artikel 6.8 DVO, gebaseerd op Handleiding Overheidstarieven 2023

In tabel 4 is de kostenverdeling van de reguliere kosten en eenmalige/projectkosten opgenomen.

Tabel 4 Reguliere kosten en eenmalig/projectkosten

		Totaal	Bernheze
Reguliere kosten	4.1 Stimuleringsfonds	€ 5.000,-	€ 1.250,-
	5.1 Projectbudget communicatie	€ 15.000,-	€ 3.750,-
	5.2 Onderhoud en beheer website	€ 1.344,-	€ 336,-
	7.2 Onvoorzien	€ 10.000,-	€ 2.500,-
subtotaal			€7.836,-
Eenmalige/ Projectkosten	2.1 Langjarige monitoring interactie recreanten-grazers*	€ 20.000,-**	€1.660,-
	3.1 Bezoekersstromenonderzoek*	€ 30.000,-**	€ 2.490,-
	3.2 Recreatief inrichtingsplan*	€ 50.000,-**	€ 4.150,-
	3.3 Vervangen borden*	€ 40.000,-**	€ 3.320,-
	5.3 Huisstijlhandboek	€ 13.759,22	€ 3.439,81
	5.4 Informatiedag OERgebied	€ 15.000,-**	€ 1.245,-
subtotaal			€ 16.304,81
totaal			€ 24.140,81

* naar rato oppervlakte volgens tabel 2

** Deze kosten betreffen een grove inschatting. Projectplannen moeten nog worden opgesteld. Op basis daarvan kunnen offertes worden opgevraagd.

Kosten Bernheze

Tabel 5 Totaaloverzicht kosten gemeente Bernheze

Kosten afname uren	€ 74.053,40
Reguliere kosten	€7.836,-
Eenmalige/projectkosten	€ 16.304,81
Totale kosten	€ 98.194,21

De reguliere kosten en eenmalige/projectkosten worden aan het eind van 2024 op basis van daadwerkelijke kosten doorberekend. De kosten voor de uren worden in twee termijnen in rekening gebracht, zoals is opgenomen in de DVO.